

hoeven de oudervogels niet telkens heen en weer naar de kolonies te vliegen om de jongen te voeren en ten tweede worden de jonge Zeekoeten niet meer het slachtoffer van hongerige meeuwen en jagers, die constant rond de kolonies vliegen op zoek naar lekkere hapjes.

Wanneer de jonge Zeekoeten vliegvlug zijn en hun vaders de rui achter de rug hebben, verspreiden zij zich en komen voor een deel in de zuidelijke Noordzee bij ons voor de kust terecht.

Zo komen we weer bij onze Zeekoet in Boerenburg. De vogel hoort helemaal niet in deze

kleine zoete dorpsvijver. De dag voordat Cindy de vogel ontdekte, stond er een zware westerstorm op de Noordzee waardoor de vogel vermoedelijk landinwaarts geblazen is. Vliegend boven land is zo'n vijver een redelijk alternatief om te schuilen. Behoudens een klein olievlekje op de borst leek de vogel verder gezond. De volgende dag was ie dan ook weer gevlogen, waarschijnlijk onderweg naar de kolonie aan de oostkust van Engeland of Schotland.

Natuurleven op de Hawaii-eilanden, evolutie in actie

M.J.H. Kortselius (lezing a.s. 29 november 2002
Jan Verwey Centrum)

Hawaii: Meest westelijke staat van de USA; hoofdstad Honolulu; eiland-archipel in de Grote Oceaan; 3200 km van Californië en 3800 km van Japan; oppervlakte de helft van Nederland; ruim 1 miljoen inwoners, een veelvoud aan toeristen; meer dan 80 % van de planten is endemisch; veel endemische vogels; oorspronkelijk geen amfibieën, geen reptielen en geen zoogdieren (behalve vleermuizen).

“Aloha,” zo luidt de traditionele groet op de Hawaii-eilanden, waarvan we er tijdens de lezing via dia's er vier zullen bezoeken, nl. de eilanden Oahu, Maui, Hawaii en Kauai. Deze eilanden behoren tot een langgerekte keten van vulkanen die alle ontstaan zijn boven dezelfde 'hot spot' in de aardmantel. Door de verschuiving van het stuk aardkorst boven deze 'hot spot' in WNW-richting is elke vulkaan een paar honderdduizend jaar actief, waarna een duizenden meters hoge berg is ontstaan, die vervolgens in de loop van tientallen miljoenen jaren weer wordt afgebroken.

In Hawaii heeft de natuur voor zichzelf een fantastische proeftuin aangelegd. Er zijn gortdroge gruiswoestijnen, maar ook regenbossen en moerasgebieden waar 10 tot 20 maal zoveel regen valt als in ons land. Sommige vulkanen zijn hoog, met sneeuwhellingen en mistbossen, sommige zijn nog actief, met recente lavaformaties. Er zijn koele noordhellingen en brandend hete stranden. In zo'n gevarieerd eilandenparadijs is natuurlijk plaats voor vele en uiteenlopende planten en dieren. Maar het valt niet mee om Hawaii te bereiken: het dichtstbijzijnde vasteland ligt op 3200 km afstand. Voor zeevogels is dat geen punt, maar van de landvogels zijn er slechts weinige in

geslaagd Hawaii te bereiken. Hieronder ook de honingkruipers, die op Hawaii een evolutionaire ontwikkeling hebben doorgemaakt vergelijkbaar met die van de darwinvinken van Galapagos (adaptieve radiatie). Reptielen zijn er echter niet in geslaagd om op eigen kracht Hawaii te bereiken en van de zoogdieren is er slechts één die dit heeft gepresteerd, nl. een vleermuis. Ook vele plantensoorten hebben Hawaii bereikt en een groot aantal daarvan onderging veranderingen: distels verloren hun stekels, tandzaad verloor de haakjes aan zijn vruchtjes en een *Scaevola*-struik bouwde zijn kleine witte bloempjes die geschikt waren voor insectenbestuiving om tot grote gele kelken die bestoven worden door honingkruipers. Helaas is het contact met de moderne beschaving niet schadeloos aan Hawaii voorbijgegaan. De meeste Hawaïianen stierven aan –tot dan bij hen onbekende- ziekten zoals de mazelen. Ook sommige soorten honingkruipers stierven uit, o.a. door vogelmalaria die werd verspreid door ingevoerde muggen. Vogels uit alle werelddelen werden losgelaten om de lege plaatsen in te nemen. Planten verdwenen onder de malende kiezels van losgelaten geiten en werden vervangen door sterkere soorten. Toeristenhotels verrezen in de broedgebieden van de Hawaïaanse steltkluut. Gelukkig is er ook veel bewaard gebleven door een actief natuurbeschermingsbeleid. Via de dia's bezoeken we enkele van de belangrijkste natuurreservaten: de Kolau Range op Oahu, Ioa Valley en Haleakala National Park op Maui, Olaa Rain Forest, Kilauea en Mauna Kea op Hawaii, en tenslotte Kokee State Park en Alakai Swamp op Kauai.

Mahalo.